

UNIwersytet Gdański

Wydział Filologiczny

Dr hab. Monika Rzczycka, prof. UG
Instytut Filologii Wschodniosłowiańskiej
Wydział Filologiczny
Uniwersytet Gdański
ul. Wita Stwosza 55
80-952 Gdańsk Oliwa

OPINIA

o rozprawie habilitacyjnej oraz o dorobku naukowym,
dydaktycznym i organizacyjnym dr Diany Oboleńskiej,
wydana w związku z postępowaniem habilitacyjnym
wszczętym przez Centralną Komisję ds. Stopni i Tytułów.

Dr Diana Oboleńska, od 2005 roku asystent w Zakładzie Historii Literatury Rosyjskiej, a od 2007 adiunkt w Katedrze Rosjoznawstwa, Literatury i Kultury Rosyjskiej w Instytucie Filologii Wschodniosłowiańskiej Uniwersytetu Gdańskiego, uzyskała tytuł magistra filologii rosyjskiej w 2002 roku, tytuł doktora nauk humanistycznych pięć lat później w tej samej uczelni.

Jako swoje osiągnięcia w obszarze nauk filologicznych, uzyskane po nadaniu jej stopnia doktora przez Radę Wydziału Filologiczno-Historycznego Uniwersytetu Gdańskiego w 2007 roku Habilitantka wskazuje:

- 2 monografie autorskie
- 16 artykułów opublikowanych w kraju i zagranicą
- 4 artykuły przyjęte do druku
- współredakcję naukową 4 monografii wieloautorskich
- 1 recenzję naukową

- czynny udział w 9 konferencjach naukowych, w tym 8 międzynarodowych
- udział w międzynarodowym programie naukowym
- 2 nagrody krajowe za działalność naukową

Wskazany dorobek badawczy spełnia wymagania formalne przewidziane przez Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 roku w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego (Dz. U. Nr 196, poz. 1165): dr Diana Oboleńska opublikowała rozprawę habilitacyjną, jest współautorką opracowań zbiorowych, posiada publikacje w czasopismach krajowych i zagranicznych, w tym znajdujących się w bazie Web of Science oraz na liście ERIH, czynnie uczestniczyła w krajowych i międzynarodowych konferencjach naukowych, kierowała krajowymi projektami badawczymi oraz brała udział w projekcie międzynarodowym. Podkreślić należy, że Habilitantka osiągnęła to wszystko w czasie krótszym niż przewidują to przepisy regulujące procedurę habilitacyjną.

*

Dr Diana Oboleńska należy do badaczy o wyrazistym, oryginalnym profilu, ponieważ odważnie podąża własną drogą, podejmuje tematy odbiegające od dotychczasowej tradycji akademickiej i stawia tezy, które otwierają nowe perspektywy badawcze. Ta tendencja towarzyszy jej karierze naukowej od samego początku, kiedy w 2002 roku pod opieką prof. Elżbiety Biernatowej podjęła studia doktoranckie, pochłonięta badaniami nad obecnością filozofii ezoterycznej Rudolfa Steinera w twórczości rosyjskiego symbolisty Andrieja Biełego. Trzeba stwierdzić, że Habilitantkę cechuje postawa badawczej wierności i konsekwencji. Temat obrany przed laty stale towarzyszy jej rozwojowi naukowemu. Wszystkie przedstawione do recenzji prace są związane bezpośrednio lub pośrednio z badaniami nad wpływem nurtów niedogmatycznej duchowości na literaturę i sztukę, chociaż obszar tych badań dawno przekroczył granice rosyjskiego modernizmu.

Jako rozprawę habilitacyjną dr Oboleńska przedstawiła książkę zatytułowaną *De Imaginatione. О эзотерической имажинации в русской культуре начала XX века*, liczącą dwieście osiemdziesiąt jeden stron, która jest pracą nowatorską, podejmującą atrakcyjny temat, a jego realizacja wskazuje na dążenie do całościowego ujęcia metodologicznego. Należy więc stwierdzić, że spełnia ona wymagania stawiane przed pracami promocyjnymi.

Rozprawa jest w swej strukturze klasyczna, natomiast w warstwie problemowej i analitycznej – bardzo nowatorska i odkrywcza. Składa się ze wstępu, trzech rozdziałów i zakończenia. Ta struktura obowiązuje także wewnątrz dwóch rozdziałów analitycznych: każdy z nich posiada wprowadzenie, w którym Autorka szczegółowo przedstawia dzieje omawianego zjawiska. Książka posiada także bibliografię, logicznie podzieloną na dwie części, a także streszczenie w języku polskim oraz angielskim i potrzebny indeks nazwisk, ułatwiający pracę z tekstem.

Temat *De Imaginatione...*, jak we wstępie napisała Autorka, zrodził się z naukowych poszukiwań w sferze kodów kulturowych rosyjskiego modernizmu. Nie znajdziemy jednak w tej książce utartych formuł i tradycyjnego aparatu badawczego. Dzieła sceniczne, które Habilitantka wzięła na warsztat, nie podlegają klasycznej analizie filologicznej czy teatrologicznej. Przeciwnie, świadomie zostały potraktowane jako teksty inicjacyjne, co znalazło wyraz w oryginalnej metodzie ich badania.

Pierwsza część rozdziału zatytułowanego *Vis Imaginationis. О имажинации на Западе и в России* (ss. 14-42) to prawdziwy *Corpus Hermeticum*, nie tylko ze względu na treść, ale i na zawiłą formę, w której czytelnik - zwłaszcza nieprzyzwyczajony do lektury tekstów tajemnych – może się zagubić. „Gęsty” język wywodu nie ułatwia przedzierania się przez niuanse alchemicznych i hermetycznych formuł. Bo też Autorka podjęła się zadania arcytrudnego: postanowiła w syntetycznej formie przedstawić etapy rozwoju idei ezoterycznej imaginacji: stworzyć jej przednowożytną i nowożytną typologię, jednak nie na podstawie precyzyjnych definicji, których po prostu nie ma, lecz w oparciu o zawoalowane - *ex definitione* -

formuły, stworzone przez wtajemniczonych i przeznaczone dla wtajemniczonych. Stąd – jestem o tym przekonana – dominujący w tej części rozprawy zawity wywód, zmuszający do wyjątkowo uważnej lektury.

Jeśli chodzi o ocenę tego fragmentu książki, to nie jestem pewna czy tak szczegółowa prezentacja dziejów ezoterycznej imaginacji była rzeczywiście niezbędna, zwłaszcza, że egzemplifikacja dwudziestowiecznych rosyjskich wariantów tego zjawiska, z jaką mamy do czynienia w kolejnych rozdziałach, nie wymagała aż tak drobiazgowych rozróżnień. Z drugiej strony, trzeba koniecznie zaznaczyć, że jest to temat w badaniach naukowych całkowicie nowy, a więc wymagający wyjątkowo skrupulatnej analizy i rzetelnego wprowadzenia. W tym sensie żmudna, imponująca swoim zakresem praca rekonstrukcyjna wykonana przez dr Oboleńską jest bardzo cenna i potrzebna, bowiem umocowuje w przestrzeni i czasie fenomen imaginacji ezoterycznej, który – jak przekonująco dowodzi Autorka książki - odegrał kluczową rolę w teorii i praktyce artystycznej rosyjskich twórców początku XX wieku pozostających pod wpływem idei hermetycznych.

Gdy Habilitantka, w tym samym rozdziale, przechodzi do omawiania imaginacji w twórczości niemieckich romantyków oraz Blake'a i, przede wszystkim, przedstawia jej dzieje w Rosji, erudycyjny wywód staje się zdecydowanie bardziej precyzyjny i przejrzysty. Od tego momentu bez przeszkód można śledzić zmiany, którym podlegało omawiane zjawisko. Przedstawiona w tej części rozprawy faktografia układa się w spójną całość, a argumenty przekonują, że teza o obecności ezoterycznej imaginacji, jako szczególnej metodzie kreacji w rosyjskiej kulturze początku XX wieku, ma rację bytu.

Kolejne dwa rozdziały książki są egzemplifikacją tej tezy. W rozdziale zatytułowanym *Auri sacra fames. О алхимической имажинации и Александре Блоке* Autorka wzięła na warsztat znany, lecz zbadany dotychczas w niewielkim stopniu dramat *Róża i Krzyż* z 1913 roku. Ten utwór, interpretowany przez badaczy najczęściej w kluczu filozofii różokrzyżowej (co dość oczywiste, ze względu na tytuł dzieła) został przez Habilitantkę potraktowany niekonwencjonalnie. Odczytała ona

ten dramat nie tylko jako dzieło motywowane ezoterycznie, co potwierdziła skrupulatna archeologia tekstu, ale jako szczególny przypadek duchowej projekcji, nazwanej w tej książce imaginacją alchemiczną. Ta metoda wglądu, „widzenia w duchu”, zdaniem Autorki, odnosi się do alchemii, jednak nie alchemii „zewnątrznej”, dążącej do wytwarzania złota, lecz do alchemii „wewnętrznej”, duchowej właśnie. Specyfika alchemii, jako systemu inicjacyjnego została omówiona we wprowadzającej części do tego rozdziału, mającej charakter cennej naukowej syntezy.

Świetna, przekonująco przeprowadzona analiza i interpretacja dramatu Aleksandra Błoka, jest zdecydowanie najmocniejszą stroną strategii Autorki. Jest to, moim zdaniem, w ogóle pierwsze całościowe i, przede wszystkim, systemowe odczytanie tego utworu. Dotychczasowe próby interpretacji *Róży i Krzyża* najczęściej przynosiły mniej lub bardziej udane objaśnienia poszczególnych symboli, podczas gdy książka dr. Oboleńskiej prowadzi znacznie głębiej: do źródeł procesu twórczego - tytułowej ezoterycznej imaginacji. Dramat *Róża i Krzyż*, ujęty w ramy systemu alchemicznej przemiany, ujawnia swój inicjacyjny charakter i to na kilku poziomach jednocześnie. Po pierwsze, odgrywa on rolę w procesie inicjacji samego Aleksandra Błoka; po drugie, ilustruje proces duchowej transformacji bohaterów dzieła; po trzecie, stanowi potencjalne narzędzie inicjacji czytelnika/widza. Autorka przekonująco zrekonstruowała sekwencję inicjacyjną złożoną ze znaków i symboli występujących w tym tekście, ujawniając jego ezoteryczne, duchowe przesłanie. Zestawienie postaci dramatu w multiplikujące się pary znaków pozwoliło prześledzić proces transmutacji poszczególnych elementów-symboli i rozwiązać zagadkę tego dzieła. To przykład zastosowania bardzo interesującej metody, która daje możliwość głębokiego wniknięcia w tekst i odsłonięcia jego ukrytych znaczeń. Wydaje się, że mamy do czynienia z ujęciem metodologicznym, które może stać się atrakcyjnym i skutecznym narzędziem do badania różnych tekstów kultury (nie tylko literackich) zrodzonych z inspiracji ezoterycznych.

Ta sama metodologia została wykorzystana w trzecim rozdziale książki zatytułowanym *Lux e Tenebris. Об антропософской имажинации и Василии Канди́нском*. Habilitantka sięgnęła po dzieło niemal zupełnie nieznaną, chociaż należące do jednego z największych twórców XX wieku. Zaskakujący wybór kompozycji Kandyńskiego pod tytułem *Żółty dźwięk*, utworu scenicznego o bardzo trudnej do zdefiniowania specyfice gatunkowej, i zestawienie go z dramatem Błoka, zostaje w pełni uzasadnione w tej części pracy. Udokumentowane ezoteryczne zainteresowania Kandyńskiego w książce dr Oboleńskiej stanowią punkt wyjścia do studiów nad tym tekstem. Docenić w tym miejscu warto zarówno bardzo interesujące i nowatorskie analizy obrazów obecnych w kompozycjach scenicznych Kandyńskiego (nie tylko *Żółtego dźwięku*, lecz także innych: *Zielonego dźwięku*, *Czarnego i białego* oraz *Fioletowego*), jak i naukową determinację Autorki, której po wielu próbach udało się dotrzeć do tych niezwykle rzadkich, niezbadanych dotychczas dzieł rosyjskiego abstrakcjonisty.

Według Habilitantki, imaginację w *Żółtym dźwięku* można określić jako antropozoficzną. Jej reguły Autorka poznała bardzo dobrze przy okazji studiów nad powieściami napisanymi przez Andrieja Bielego w okresie dornachijskim i podornachijskim. Zgromadzona wówczas wiedza o antropozofii i, przede wszystkim, głębokie zrozumienie systemu inicjacyjnego zaproponowanego przez Rudolfa Steinera, tzw. „paradygmatu wyobraźni”, zapoczątkowała studia nad imaginacją obecną w dziełach artystów-antropozofów. Rozważania dr Oboleńskiej pozwalają zrozumieć subtelności barwnego kodu Kandyńskiego, wskazując na określone źródła inspiracji artysty, ale też podkreślają niepowtarzalny charakter jego duchowych przeżyć i ich artystycznych konsekwencji. Bardzo ciekawa analiza porównawcza teorii metamorfoz Goethego, leżącej u podstaw myśli Steinera, oraz teorii i praktyki artystycznej Kandyńskiego, tworzącego pod wpływem tych poglądów, otwiera nowe, inspirujące możliwości badawcze.

Książka *De Imaginatione* wnosi bardzo istotny wkład w badania rosyjskiej kultury początku XX wieku. Zaświadcza o głębokiej wiedzy Habilitantki, erudycji i

odważnym podejmowaniu tematów, których analiza i interpretacja wymaga oryginalnych, nowych narzędzi. Wydaje się, że wywodom przydałaby się większa lekkość i prostota stylistyczna. Czasami, bowiem, tekst przytłacza terminologicznym nadmiarem. Jest to jednak książka bardzo ważna i cenna. Także ze względu na jej międzynarodowy zasięg. Nie chodzi wyłącznie o język publikacji, chociaż ma on bardzo duże znaczenie, ale, przede wszystkim, o wpisanie się w aktualny nurt badawczy reprezentowany przez takich uczonych światowego formatu jak Nikołaj Bogomołow, Magnus Ljungren, Monika Spiwak, Renata von Maydell, Georgij Obatnin czy Tomas Beyer. Nie oznacza to jednak, że książka dr Oboleńskiej ma charakter przyczynkarski. Przeciwnie, oferując oryginalną, odkrywczą metodę interpretacji dzieł motywowanych ezoterycznie, opartą na rzetelnych analizach źródeł ich inspiracji, wychodzi poza faktografię dominującą w pracach wymienionych badaczy i, dzięki temu, nie tylko rozszerza wiedzę o kulturze rosyjskiej pierwszych dekad XX stulecia, ale i antycypuje kierunek rozwoju tego nurtu w badaniach literackich.

Także działalność naukowa dr Oboleńskiej, poprzedzająca wydanie *De Imaginatione* wskazuje, że Habilitantka jest aktywną badaczką mogącą pochwalić się znaczącymi osiągnięciami: licznymi artykułami oraz monografią zatytułowaną *Путь к посвящению. Антропософские мотивы в романах Андрея Белого*, opublikowaną przed pięcioma laty. Książka ta to cenne studium dzieł Andrieja Bielego napisanych pod wpływem antropozofii: powieści *Petersburg*, *Kocio Letajew*, *Ochrzczony Chińczyk*, dylogii *Maski* i *Moskwa*. Jest to pierwsza i, jak dotąd, jedyna praca obejmująca kompleksową, głęboką analizę całej prozy powieściowej rosyjskiego symbolisty z perspektywy Steinerowskiej filozofii. Podobnie jak w przypadku *De Imaginatione*, i ta książka – dzięki nowatorskiemu podejściu badawczemu, a także językowi publikacji – ma zasięg międzynarodowy.

Warto dodać, że książki dr Oboleńskiej zostały wydane bardzo starannie, z niezwykłą dbałością o szczegóły edytorskie (włącznie z kolorystyką okładek, odwołującą się do symboliki inicjacyjnej i hermetycznej). Obie monografie ukazały

się w serii wydawniczej *Światło i ciemność* publikowanej przez Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego pod egidą Laboratorium Niedogmatycznej Duchowości, pracowni badawczej skupiającej uczonych z różnych krajów, której dr Oboleńska jest współzałożycielem i jednym z najbardziej aktywnych członków.

W ramach działalności pracowni, jak i poza nią, dr Oboleńska opublikowała szereg artykułów naukowych. Główny nurt obejmuje prace poświęcone twórczości Andrieja Biełego, a także rosyjskich artystów początku XX stulecia pozostających pod wpływem antropozofii lub innych szkół inicjacyjnych: Wasylia Kandyńskiego, Nikołaja Biełocwietowa, Aleksandra Błoka.

Zarówno książki, jak i artykuły Habilitantki są oryginalnymi pracami autorskimi, wyróżniającymi się w rusycystycznym literaturoznawstwie. Do szczególnie interesujących, w moim przekonaniu, należą artykuły wykraczające poza studia nad literaturą rosyjskiego modernizmu, wskazujące na rozległe zainteresowania badawcze Autorki. Wśród nich warto przypomnieć artykuł o Mayi Deren, w którym Habilitantka podąża konsekwentnie ścieżką poszukiwań „innej duchowości” w zderzeniu z tradycją rosyjską. Awangardowe, oniryczne filmy Deren, emigrantki z Kijowa, wpisują się w ten nurt. Dr Oboleńska śledzi obrazy i symbole obecne w jednym z dzieł Deren, by wskazać ich inicjacyjne sensory. Także i w tym przypadku, mamy do czynienia z solidną pracą badawczą, poprzedzającą błyskotliwą, odkrywczą analizę i interpretację.

Teksty, na które także pragnę zwrócić uwagę to artykuły poświęcone twórczości Władimira Odojewskiego, zatytułowane *«Драконова кровь»: об огне алхимиков и «Саламандре» Одоевского* oraz *Восприятие космоса. Что такое имажинация или алхимический код в «Русских ночах» В. Одоевского*, które stanowią interesujące studium hermetycznych motywów odczytanych w przez pryzmat symboliki alchemicznej w twórczości rosyjskiego pisarza-martynisty. Są w dorobku dr Oboleńskiej także artykuły poświęcone ezoterycznej twórczości Augusta Strindberga.

Jeśli chodzi o działalność naukową Habilitantki, to trzeba zaznaczyć, że w latach 2007-2013, w ramach działań wspomnianej pracowni badawczej, powstało kilka ważnych przedsięwzięć naukowych, którymi kierowała dr Oboleńska. W każdym przypadku miały one wymiar współpracy międzynarodowej, a także wymagały umiejętnego gospodarowania środkami przyznanymi na cele badawcze. W ramach tych zadań Habilitantka odbyła dwie zagraniczne kwerendy: w archiwach w Moskwie oraz w Dornach w Szwajcarii - w siedzibie Towarzystwa Antropozoficznego, gdzie badała dokumenty rosyjskich członków tej organizacji inicjacyjnej. Ponadto, opublikowała cztery obszernie i cenne prace zbiorowe, jako ich redaktor i współautorka. Na szczególną uwagę zasługuje aktywność Habilitantki jako uczestniczki międzynarodowych projektów naukowych (np. badawczo-rozwojowego projektu SCANDICA, pod auspicjami Państwowego Uniwersytetu w Pietrozawodsku) oraz autorki publikacji w zagranicznych czasopismach branżowych (np. w periodyku „Ученые записки Петрозаводского государственного университета” czy „Europa Orientalis” wydawanego w Uniwersytecie w Salerno we Włoszech oraz elektronicznego czasopisma „Studia Humanitatis Borealis”), a także uczestniczki specjalistycznych sympozjów w kraju oraz zagranicą (np. Konferencji zorganizowanej przez Instytut Literatury Światowej Rosyjskiej Akademii Nauk /ИМЛИ РАН/, poświęconej badaniom nad dramatem *Róża i Krzyż* Aleksandra Błoka oraz Konferencji poświęconej Augustowi Strindbergowi, zorganizowanej przez Uniwersytet w Pietrozawodsku). Za swoją działalność naukową Habilitantka dwukrotnie, w roku 2010 i 2013, została nagrodzona przez JM Rektora Uniwersytetu Gdańskiego.

Na uznanie zasługują także osiągnięcia dydaktyczne Habilitantki. Szeroki zakres prowadzonych zajęć akademickich, nie tylko ćwiczeń i konwersatoriów, ale także wykładów kursowych i monograficznych, potwierdza jej wysokie kompetencje jako nauczyciela akademickiego i specjalisty w zakresie literatury i kultury rosyjskiej. Należy dodać, że zajęcia prowadzone przez Habilitantkę (Historia literatury rosyjskiej, Rosyjska filozofia i myśl społeczna, Wierzenia w Rosji, Wstęp do

literaturoznawstwa, a także Praktyczna Nauka Języka Rosyjskiego) nieodmiennie cieszą się popularnością wśród studentów gdańskiej filologii rosyjskiej i rosjoznawstwa. W ocenach studenckich powtarzają się słowa mówiące o pasji naukowej, zaangażowaniu oraz o wyjątkowej umiejętności przyciągnięcia uwagi słuchaczy.

Dr Oboleńska jest także bardzo sprawnym organizatorem. Z podziwu godną precyzją i skutecznością przygotowała konferencje naukowe na rodzimym Wydziale Filologicznym. Ponadto, sprawowała opiekę naukową nad studenckim kołem naukowym „Trivium” oraz organizowała studenckie konkursy recytacji poezji rosyjskiej.

Przedhabilitacyjny dorobek dr Oboleńskiej, jej udział w życiu naukowym polskiej i zagranicznej rusycystyki oraz dokonania organizacyjne w pełni uzasadniają wszczęcie procedury habilitacyjnej. Zarówno postawienie problemów, umiejętność formułowania i rozwiązywania analizowanych kwestii, badawczego wkraczania na obszary innych dyscyplin niż literaturoznawstwo, jak i łączenia ich w koncepcyjną całość potwierdzają dojrzałość badawczą Habilitantki. Na szczególne uznanie zasługuje zaproponowana i wciąż rozwijana przez nią odkrywczą metodą badania dzieł, która pozwala głęboko wniknąć w tekst i poza tekst, spojrzeć na materię dzieła z prawdopodobnej perspektywy twórcy, któremu bliskie były ekskursy w duchowe przestrzenie immanentnej boskości. Stąd klucz alchemiczny i antropozoficzny, który dr Oboleńska od kilku lat szlifuje, dopasowując do hermetycznego zamka kultury Srebrnego Wieku. Habilitantka korzysta z najlepszych wzorców. Wśród najważniejszych źródeł jej inspiracji naukowej należy wymienić prace Elżbiety Biernatowej, Nikołaja Bogomołowa, Leny Silard, Moniki Spivak i Magnusa Ljungrena, ale także Antoine'a Faivre'a, Jerzego Prokopiuka i Wadima Rabinowicza. Habilitantka korzysta z nich, tworząc własną, oryginalną metodologię. Przede wszystkim, nie ogranicza się do badań faktograficznych z komentarzem, które najczęściej znajdujemy w pracach uczonych specjalizujących się w rosyjskiej heterodoksji przełomu wieków. Dr Oboleńska odważnie i przekonująco analizuje i

interpretuje teksty kultury. Podejmuje tematy nietknięte lub tylko zasygnalizowane, zestawia różne dzieła, poszukując wspólnego wzoru kultury. Sięgając po utwory Biełego, Błoka, Kandyńskiego, Bielowietowa, ale także Odojewskiego, Deren czy Strindberga, wskazuje na ezoteryczną inspirację ich twórczości; podobną, lecz nigdy identyczną, płaszczyznę duchowych doświadczeń autorów. Pieczołowicie i twórczo rekonstruuje tajemny kod kultury, ukryty przed okiem niedokcieliwych, odzyskując przestrzeń traktowaną dotychczas w badaniach literackich dość nieufnie lub, co najmniej, bardzo ostrożnie.

Konkluzja:

Stwierdzam, że udokumentowany dorobek naukowy i osiągnięcia dr Diany Oboleńskiej po uzyskaniu stopnia doktora wnoszą bardzo istotny i oryginalny wkład w rozwój literaturoznawstwa rusycystycznego. Pomimo stosunkowo młodego wieku, Habilitantka jest w pełni dojrzałą badaczką o szerokich horyzontach poznawczych, niewątpliwie zdolną do samodzielnej pracy badawczej w wielu zakresach współczesnej humanistyki, co udowodniła wielokrotnie w ciągu ostatnich kilku lat. Wartość jej pracy habilitacyjnej pt. *De Imaginatione. O эзотерической имажинации в русской культуре начала XX века* oraz pozostałego dorobku naukowego, a także osiągnięć dydaktycznych i organizacyjnych w pełni uzasadnia wnioski o nadanie jej stopnia doktora habilitowanego w zakresie literaturoznawstwa. Toteż z pełnym przekonaniem wnoszę o dopuszczenie dr Diany Oboleńskiej do dalszych etapów przewodu habilitacyjnego.

Można
Pawelko